

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Fakultní základní škola Praha 5 – Lužiny, Chlupova 1800

Chlupova 1800, 155 00 Praha 5 - Lužiny

Identifikátor školy: 600 038 513

Zřizovatel: MÚ Městská část Praha 13, Ovčí hájek 2159, 155 00 Praha 5

Odbor školství Magistrátu hl. m. Prahy, Novodvorská 1010, 140 00 Praha 4

Termín konání orientační inspekce: 17. – 19. ledna 2001

Čj.	010 111/01-5107
Signatura	oa5bu115

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je od 1. 1. 1995 příspěvkovou organizací. K datu 30. 9. 2000 vykázala 307 žáků ve 13 třídách základní školy s prvním stupněm při celkové kapacitě 320 žáků. Škola sdružuje ještě školní družinu a školní jídelnu.

Výuka v 1. - 5. ročníku probíhá podle vzdělávacího programu čj. 12035/97-20 Obecná škola, od třetího ročníku i ve skupině s rozšířenou výukou jazyků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ VE VYBRANÝCH OBLASTECH

Kvalita vzdělávání v českém jazyce ve vybraných třídách

Výuka probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem, tvůrčím způsobem jej rozvíjí a na příkladné úrovni naplňuje jeho cíle. Příprava na jednotlivé hodiny vychází z uceleného systému dlouhodobého plánování pedagogického procesu. Odpovědná a promyšlená příprava vytváří předpoklady pro nepřetržité dosahování nejvyšší kvality vzdělávání a svědčí o vysoké úrovni profesionality a erudovanosti učitelek. Z předložených tematických plánů a ze zápisů v třídních knihách není zcela zřejmé, kterou ze dvou možností výuky českého jazyka si učitelky vybraly, ale podle výsledků vzdělávání posuzovaných podle úspěšnosti přijímání žáků na osmiletá gymnázia volí učivo spíše podle druhé možnosti, která se více blíží tradicionalistickému pojetí obsahu vzdělávání. Ve sledovaných hodinách byly náročné výukové cíle reálné, odpovídaly aktuálnímu stavu třídy a učebním osnovám. O dětech se specifickými poruchami učení jsou učitelky informovány.

Ve sedmi třídách, v nichž byla výuka sledována, vyučuje sedm učitelek, které jsou zároveň třídními. Odborná a pedagogická způsobilost i zkušenosti jednotlivých vyučujících jsou využívány optimálně.

Výuka probíhá ve funkčně uspořádaných třídách, vybavených relativním dostatkem didaktických pomůcek a literatury v třídních knihovničkách, v podnětném, osobitém prostředí, na jehož utváření se významně podílejí práce žáků. K dispozici je i malá knihovna a počítačová pracovna s didaktickými programy využívanými ve vyučování. Používané různé učebnice, další zdroje informací a pracovní texty vytvářené učitelkami odpovídají vzdělávacím potřebám žáků a konvenují zvolenému vzdělávacímu programu. Organizace a styl vyučování i v poněkud stísněných prostorových podmínkách plně respektují psychohygienické zásady. Kapacita školy je plně využita a jejímu dalšímu případnému rozvoji zabraňuje nedostatek prostoru.

Výuka je organizována v běžných časových jednotkách, jimiž učitelky zcela v souladu se zvoleným programem v případě potřeby volně disponují. Standardní výuka je obohacována četnými akcemi v autentickém prostředí, tvorbou školního časopisu apod. Aplikované formy a metody výuky jsou rozmanité, funkční a efektivní. Velmi často jsou používány kooperativní techniky učení, principy a postupy dramatické výchovy a metody rozvoje kritického myšlení čtením a psaním. Objevuje se problémová prezentace učiva, práce s informacemi, didaktická hra a další nápadité, pro děti přitažlivé metody. Zvolené postupy odpovídají věku dětí a didaktickým zásadám pedagogiky mladšího školního věku. Řízení činností zvládají učitelky brilantně, s uplatňováním spolurozhodování a spoluodpovědnosti žáků. Učitelky se maximálně a s úspěchem snaží, aby žáci pracovali aktivně, s pochopením učiva a s jeho aplikací v širším kontextu znalostí. Často a efektivně je ve vyučování uplatňována vnitřní diferenciací. Dětem se specifickými vývojovými poruchami učení věnují učitelky přiměřenou pozornost. Učitelky žákům kromě vysokého standardu věcné správnosti nabízejí dostatek prostoru pro jejich

osobnostní a sociální rozvoj, významně přispívají k utváření jejich hodnotové orientace a poskytují jim v bezpečném prostředí skutečnou školu demokracie a humanity.

Vstupní i průběžná motivace je různorodá, často vychází ze zkušeností žáků, z kontinuity výuky a života ve škole i mimo ni, z příběhů a z drobných rituálů. Nové učivo učitelky prezentují tak, aby žáci poznatky a souvislosti objevovali podle svých možností sami nebo ve vzájemné diskusi. Potřebují-li žáci při vlastním aktivním učení pomoc, je jim s ochotou a s porozuměním poskytnuta. Neznámé pojmy učitelky trpělivě vysvětlují a dbají na pochopení a procvičení učiva. Vlastní názory žáků jsou očekávány, korektně vyžadovány a v přiměřené míře respektovány. Hodnocení žáků je různorodé, objektivní, je zaměřeno na zdůrazňování pozitiv a na oceňování individuálního pokroku. Práce s chybou je běžnou součástí výuky. Cíleně vedou vyučující děti k autentické sebereflexi, k sebehodnocení a ke vzájemnému hodnocení. Vedle tradiční klasifikace používají i širší slovní hodnocení. Přestože v systematickém uplatňování klasifikace jsou dílčí rezervy (objevuje se nevyváženost v četnosti známek z různých složek jazyka), je klasifikace v souhrnu objektivní.

Jednání učitelek s žáky je založeno na vzájemném respektu k jedinečnosti osobnosti a na společně formulovaných a vnitřně přijímaných pravidlech, jimiž se řídí vzájemné vztahy. Při jejich utváření hraje významnou roli péče učitelek o kvalitu komunikace včetně kultury jazyka. Učitelky mají u dětí přirozenou autoritu, která je stylem jednání jednotlivců dále umocněna a která žákům umožňuje pracovat v prostředí bezpečí, důvěry a přiměřené tolerance.

Hodnocení kvality vzdělávání v českém jazyce ve vybraných třídách

Úroveň plánování a přípravy výuky je vynikající. Personální, materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou v souhrnu vynikající. Úroveň organizace, forem a metod výuky je zcela mimořádná, příkladná. V oblasti motivace a hodnocení výrazně převažují pozitiva. Kvalita interakce a komunikace je vynikající.

Kvalita vzdělávání v českém jazyce ve vybraných třídách je vynikající.

Prvouka, přírodověda a vlastivěda ve vybraných třídách

Časová dotace ve sledovaných předmětech plně odpovídá schválenému učebnímu plánu, který učitelky vhodně přizpůsobují aktuální situaci. Kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky je zajištěna zejména personálně, na základě zkušeností učitelek a jejich vzájemnou spoluprací. Plánování výuky zřetelně sleduje cílovou představu o obsahu učiva. Příprava na jednotlivé hodiny je zodpovědná, pečlivá, plně respektuje osnovy vzdělávacího programu. Do plánování jsou vhodně začleněny i aktivity mimo školní budovu.

Prostory pro výuku jsou využívány optimálně. Třídy jsou vybaveny funkčně a působí estetickým dojmem. Do výzdoby jsou vhodně vkomponovány používané pomůcky a materiál k výuce, učební pomůcky jsou podle možností stále žákům k dispozici, stejně jako další literatura nebo obrázky. Používá se rovněž prací všech žáků, ti se také na úpravách tříd spolupodílejí. Cílené dodržování psychohygienických zásad umožňuje dětem prožívat prostředí školy jako příjemnou skutečnost. V podnětném prostředí tříd se žáci chovají velmi pěkně. Vybavení kabinetu je přiměřené, snahou učitelek je ponechat maximum pomůcek a materiálů žákům k dispozici ve třídách.

Struktura hodin je podřízena věku žáků a sledovaným výukovým cílům. Učitelky promyšleně používají rozsáhlou škálu vyučovacích metod. Využívají vhodně učebnice, alternativní zdroje informací, školní i vlastní pomůcky a didaktickou techniku. Žáci pracují individuálně

i ve skupinách s měnícím se složením, zadané úlohy jsou pestré, atraktivní. Výuka svou organizační zřetelně směřuje k úspěšnému uplatnění všech žáků. Při respektování individuálního tempa stimuluje utváření a uplatnění vlastního názoru. Zohlednění žáků s poruchami učení je na vysoké profesionální úrovni, jejich plánovitě zapojení do průběhu výuky je příkladné a je přínosem pro ostatní spolužáky. Vysoká úroveň účelnosti organizace a vhodnosti použitých metod práce byla vlastní velké většině sledované výuky.

Pro motivaci velmi dobře slouží používání příkladů z praxe, zkušenosti žáků, aktualizace učiva. Motivačně vhodně působí i zajímavě a vtipně zadaná vlastní práce žáka jeho vrstevníkům a její převážně pozitivní hodnocení. Takovéto hodnocení je výrazným rysem ve všech sledovaných hodinách a při různých činnostech. Učitelky vyváženě hodnotí písemný i ústní projev, aktivitu a schopnost aplikace poznatků. Žáci jsou vedeni i k sebehodnocení a k hodnocení spolužáků.

Systém rozvíjení komunikativních schopností je příkladný. Žáci přiměřeně respektují pravidla komunikace a v klidné, vlídné atmosféře důvěry a sdílení spoluutvářejí pozitivní kulturu jednání. Dobře formulují své myšlenky, dovedou je sdělovat a přiměřeně argumentovat. Interakce je cíleně podporována zadáváním skupinových úkolů a prací, spolupráce mezi žáky je velmi dobrá. Kladem je i vedení k samostatnému písemnému vyjádření vlastních myšlenek v sešitě. Žáci projevují spontánně pozitivní vztah ke školní práci.

Hodnocení kvality vzdělávání v prvouce, přírodovědě a vlastivědě ve vybraných třídách

Plánování a příprava výuky využívá a plně respektuje vzdělávací program a má příkladnou úroveň. Té dosahují i podmínky výuky. Účelnost a vhodnost organizace výuky a použitých forem a metod práce je v souhrnu všech sledovaných tříd velmi dobrá. Účinnost motivace, způsob hodnocení žáků, úroveň interakce a komunikace jsou zcela mimořádné.

Výuka ve sledovaných předmětech ve vybraných třídách je vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání ve vybraných oblastech

Příkladné plánování a celkově vynikající podmínky výuky vytvářejí prostředí pro vynikající kvalitu organizace, forem a metod výuky. Úroveň motivace, hodnocení, interakce a komunikace je rovněž vynikající.

Kvalita vzdělávání sledovaného při orientační inspekci je zcela mimořádná a příkladná.

<p style="text-align: center;">HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ VE VZTAHU KE SLEDOVANÝM OBLASTEM VZDĚLÁVÁNÍ</p>
--

Základem plánování ředitelky je promyšlená koncepce, která vychází ze zvoleného vzdělávacího programu a z postupně nabývaných zkušeností s jeho uplatňováním. Jeho součástí je systematické zavádění poznatků moderní pedagogiky a psychologie do vzdělávání. Dlouhodobé plánování je přehledně strukturováno, má jasnou hierarchii priorit a srozumitelné, v komunitě obecně přijímané cíle. Z tohoto podkladu vycházejí krátkodobé plány práce, které reagují na aktuální potřeby školy a jsou nástrojem operativního řízení. Individuální vzdělávací plány jsou zpracovány a respektovány. V oblasti organizování je zjevná atmosféra sdílení stejných hodnot, otevřenosti vůči rodičům a spolupráce mezi učitelkami a vedením školy. Ředitelka vymezila kompetence své zástupkyni a dalším pedagogickým pracovníkům. Pedagogická rada a metodické orgány jsou funkční a plní své poslání. Organizační struktura

odpovídá velikosti školy a umožňuje efektivní řízení. Vybraná povinná dokumentace je prakticky bezchybně vedena a kontrolována. Zvláštní pozornost věnuje ředitelka informačnímu systému, který je cílený ke všem adresátům, poskytuje zpětnou vazbu s přispívá k příznivému klimatu školy. Ředitelka uplatňuje demokratický styl řízení založený na spolupráci a spoluodpovědnosti jednotlivých pracovníků. Velkou pozornost věnuje ředitelka dalšímu vzdělávání učitelek a přenášení výstupů tohoto vzdělávání do praxe. Vytvořila funkční systém morálního i hmotného stimulování a systematicky v něm zohledňuje celou řadu faktorů., za mnohé např. vzdělávání v rámci programu Obecná škola nebo spolupráci se studenty. Kontrolní a hospitační činnost si ředitelka plánuje a cíleně ji zaměřuje. Ředitelka i její zástupkyně dobře znají kvalitu práce jednotlivých učitelek, což se potvrdilo při společných hospitacích s inspektory. Výsledky hospitačí i všech ostatních kontrol jsou taktně a objektivně analyzovány, se zaměřením na pozitivní motivaci a na další odborný růst pracovníků. Ke zjišťování úrovně vzdělávání slouží propracovaný systém různorodých kritérií, mimo jiné i komerční srovnávací testy.

Hodnocení kvality řízení ve vztahu ke sledovaným oblastem vzdělávání

Příkladné plánování, organizování, motivování a vedení pracovníků i vynikající kontrolní mechanismy spoluutvářejí účinný systém řízení, jehož celková úroveň je zcela výjimečná, vynikající.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- **Dotazník pro rodiče**

V průběhu inspekce odpověděli rodiče 10 žáků 5. ročníku na otázky dotazníku, týkající se hodnocení školy z jejich pohledu. Ve všech odevzdaných dotaznících výrazně převažuje kladné hodnocení školy. S tímto závěrem i se zcela ojedinělým neutrálním nebo negativním hodnocením i se všemi konkrétními náměty a připomínkami rodičů byla ředitelka v obecné rovině seznámena.

Většinové názory rodičů jsou ve shodě se zjištěními inspektorů. V některých případech se názory rodičů vztahovaly k oblastem, které inspekce nesledovala nebo které nejsou v její kompetenci.

- **Zápis do prvního ročníku**

V době konání orientační inspekce probíhal zápis do prvního ročníku. Škola plánuje otevření dvou prvních tříd. Pro děti přicházející k zápisu byla připravena velmi nápaditá "čarodějnická cesta", při jejím absolvování plnily děti postupně různé diagnostické úkoly. Průvodkyní byla vždy maskovaná učitelka a pomáhali rovněž maskovaní žáci pátého ročníku. Na závěr obdržel absolvent cesty vstupenku do první třídy a mohl si vybrat drobnou hračku vyrobenou staršími žáky. Zároveň rodiče obdrželi náležitě informace o příštím školním roce. Příprava zápisu byla velmi pečlivá, diagnostické úkoly vhodně volené. Pozitivní reakce dětí svědčí o silném motivačním náboji zápisu. Akce je zároveň velmi dobrou prezentací na veřejnosti, diváky před školou byli i dospělí, kteří nikoho k zápisu nepřivedli. Počet zapsaných překročil kapacitu míst ve dvou třídách již první den zápisu o přibližně další třídu. Škola však další prostory nemá.

Úroveň zápisu do prvního ročníku je vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 9.11.1994.
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. ŠÚ/606/Vei/00 ze dne 13. 6. 2000.
- Vybrané třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků vztahující se ke školnímu roku 2000-2001.
- Školní řád.
- Rozvrh hodin pro školní rok 2000-2001.
- Záznamy z jednání pedagogické rady a metodických orgánů.
- Doklady o vzdělání učitelek.
- Dotazník pro ředitele školy, podkladová dokumentace a hospitační záznamy ČŠI.
- Zahajovací výkaz pro školní rok 2000-2001.
- Kriteria pro přiznání osobního ohodnocení, koncepce, plánování a další fakultativní dokumentace ředitelky školy.
- Seznam žáků se SPU a jejich osobní dokumentace.
- Vybrané žákovské sešity a žákovské knížky.

ZÁVĚR

Ve škole byla provedena orientační inspekce zaměřená na posouzení kvality výuky ve vybraných třídách v českém jazyce, v prvouce, vlastivědě a přírodovědě. (Jednalo se o přibližně polovinu tříd školy, s rovnoměrným zastoupením ročníků). **Kvalita řízení byla hodnocena ve vztahu ke sledované výuce.**

Výrazná pozitiva:

- Vynikající, zcela mimořádná a běžné praxi se naprosto vymykající kvalita vzdělávání a výchovy dětí mladšího školního věku.
- Vynikající úroveň řízení.

Kvalita vzdělávání ve vybraných třídách v českém jazyce, prvouce, přírodovědě a vlastivědě je zcela mimořádná, příkladná. Řízení školy je ve vztahu ke sledované výuce vynikající.

Během inspekce nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

V souhrnu posuzovaných oblastí je škola vynikající.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeněk Bělecký
Členové týmu	Mgr. Josef Černý

Razítko

V Praze dne 31. ledna 2001.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. února 2001

Razítko

PaedDr. Blanka Janovská

.....
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání	Podpis příjemce nebo čj.
---------	------------------------	--------------------------

	inspekční zprávy	jednacího protokolu ČŠI
odbor školský úřad Praha	21.2.2001	010 187/01-5107
Zřizovatel MČ Praha 13	21.2.2001	010 186/01-5107

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány.